

Meidän koulu kävelee ja polkee

Hankkeen loppuraportti

Projektipäällikkö Emma Marjamäki

LAHTI

Meidän koulu kävelee ja polkee - hanke

- 1.2. - 31.12.2021
- Tavoitteena kestävän liikkumisen edistäminen koulumatkoilla
- Traficomien liikkumisen ohjauksen valtionavustusta 31 000 + oma osuus 18 600 euroa
- Mukana viisi koulua: Ersta, Kivimaa, Länsiharju, Möysä ja Villähde
- Luokka tai luokka-aste edustavat koko koulua: yhteensä 11 luokkaa eli n. 220 oppilasta
- Ohjaajina ympäristökasvattaja Emma Marjamäki ja Liikenneturvan kouluttajat Ilkka Korhonen ja Elina Lotta
- Kouluilla toteutettavan osuuden lisäksi ostopalveluna pyöräilypotentialikartoitus, joka tehdään kaikille Lahden kouluille

Hankkeen tausta

- Lahden kaupungin strategiassa on tavoitteena kehittää yhdyskuntarakennetta asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksien lisäämisellä, edistämällä kaupungin kehittämistä nuorten ehdoilla, ympäristöstä huolehtimisella ja ympäristökaupungin statuksen vahvistamisella. Näitä tavoitteita tukee perusopetuksen opetussuunnitelman arvoperusta, jossa tärkeäksi arvoksi on kirjattu kokemus osallisuudesta ja siitä, että voi yhdessä toisten kanssa rakentaa yhteisönsä toimintaa ja hyvinvointia.
- Lapset ja nuoret ovat koulumatkansa ja kouluympäristön liikenneturvallisuuden osalta parhaita kokemusasiantuntijoita ja heidän kokemuksiaan ja osaamistaan halutaan myös kuunnella ja hyödyntää kaupunkia kehitettäessä ja suunniteltaessa.
- Liikenneturvallisuus kiinnostaa lapsia, nuoria, heidän huoltajiaan, opettajia, rehtoreita, koulun lähiympäristön asukkaita ja koulun välittömässä läheisyydessä kulkevien teiden käyttäjiä. Kaikki tahot haluavat samaa: mahdollisimman turvallista ympäristöä.

Tavoitteet ja niiden mittaaminen

Hankkeen aikana seurattiin, saadaanko valittuihin kouluihin onnistuneesti

- 1) valittua liikenneraati
- 2) toteutettu auditoinnit
- 3) toteutettua oppilasraadin suunnittelemat toimenpiteet ja tempaukset kestävän liikkumisen edistämiseksi kouluissa.

Kevään toteutuksessa mittari 1 toteutui: saimme viiteen kouluun valittua liikenneraadit, tosin koronatilanteen myötä valitsimme raadeiksi suunnitellusta poiketen kokonaisia luokkia.

Syksyllä toteutettiin onnistuneesti kaikilla kouluilla auditoinnit (mittari 2), ja jokaisessa koulussa onnistuttiin vähintään suunnittelemaan onnistuneesti toimenpiteet ja tempaukset ja toteutettiin niihin liittyvät hankinnat (mittari 3).

Käytännön toteutus kouluilla

Kevät 2021

- 1. kaksoistunti: Hankkeen esittely + Liikenneturvallisuus-luento
- 2. kaksoistunti: Ilmastopäästölaskenta (LUT ja Liikenneturva) + Arkiliikkumisen ympäristövaikutukset
- 3. kaksoistunti: Jalankulun ja pyöräilyn terveys- ja hyvinvointihyödyt, Pajulahti + Pyörämatkailu elämyksenä, PALO Adventures

Syksy 2021

- Ajotaitorata koulun pihassa + fillarin katsastus, Liikenneturva
- Elämysretki lähiluontoon pyöräillen, PALO Adventures, Liikenneturva, ympäristökasvattaja
- Lähiliikenneympäristön olosuhdekartoitus, liikennesuunnittelija + Emma, Elina tai Ike
- Ympäristöpääkaupunki-teemaviikolla aloitettu projektityö, jossa oppilaat kehittävät ratkaisuja kartoituksessa löytyneisiin heikkouksiin

Palautekysely etäopetuksen jälkeen: Mitä opit Meidän koulu kävelee ja polkee -etäoppitunneista?

”että jos kävelee tai pyöräilee sillä on parempi vaikutus ympäristön hyvinvointiin kuin että menee autolla tai lentokoneella. Olen oppinut myös enemmän liikennesäännöistä.”

”liikenteen päästöistä ja liikunnan hyödyistä.”

”kiertotaloutta, miten bensa päättyy asemalle ja että miten pyöräillään 5000 km.”

”paljon uutta ilmastonmuutoksesta.”

”että kolhiintunut kypärä ei ole turvallinen ja sen, että pyöräily voi olla myös elämys.”

”Ei kannata syödä vain karkkia. Voi pyöräillä minne tahansa. Kannattaa liikkua, syödä hyvin ja levätä.”

”Opin turvallisuussäännöt.”

”Aikuiset pelkäävät, että lapsia sattuu, kun he liikkuvat ja se rajoittaa lasten liikkumista jopa liikaa.”

”Kun pyöräilet ympäri Suomen, tarvitset paljon pyörän korjaamisvälineitä.”

Olosuhdekartoitusten tulokset

Meidän koulu kävelee ja polkee –hanke

Pihojen ja kouluuntuloreittien olosuhdekatsaukset toteutettu 4. - 6.10.2021

Erstan koulu

Kärrytien suojatie

- suojatien käyttö huolimatonta
- oikaistaan tien toisella puolella olevalle polulle eikä välttämättä seurata muuta liikennettä
- leikkipuisto ja polku houkuttelevat oikaisemaan.

Sepänkujalta saapuvat koululaiset

- Lähdetien ylitykseen ei ole suojatietä käytettävissä -> joutuu ylittämään tien ilman suojatietä tai kiertämään kohtuuttoman pitkän matkan seuraavalle suojatielle
- onko Sepäntien ja -Sepänkujan välissä polkua? Kuinka paljon reitti on käytössä, kun viereisellä Villähteentiellä on kevyenliikenteenväylä?

Lähdetie x Palotie (suoja tie)

- talvella risteykseen kasataan iso lumikasa -> suojatien näkyvyys heikkenee!

Lähdetien kohouma

- Lähdetien pyörätiellä, juuri ennen junaradan alikulkua olevassa alamäessä (koululta päin tullessa) on kohouma, jonka vuoksi osa on menettänyt tasapainonsa pyöräillessään
 - ei rikkoa asvaltissa, vaikuttaa saumakohdalta
 - tätä ennen alamäessä mutka, josta heikko näkyvyys ja joskus liukasta (esim. syksyllä lehtiä). Näkymää peittämässä myös iso pensas.

Lähdetien nopeusrajoitus muuttuu junaradalta koululle päin tultaessa 30km/h -> 40km/h

- Miksi nopeusrajoitus suurenee juuri ennen koulua?

Lankilantie x Hepolantie (tätä ei käyty kävelemässä, mutta kirjattu ylös)

- kevyenliikenteenväylä loppuu ja täytyy ylittää tie
- ei suojatietä, autot ajavat välillä kovaa, turvaton olo ylittää tie

Erstan koulu

Sepänkujan ja
Lähdetien risteyksessä
ei suojatietä

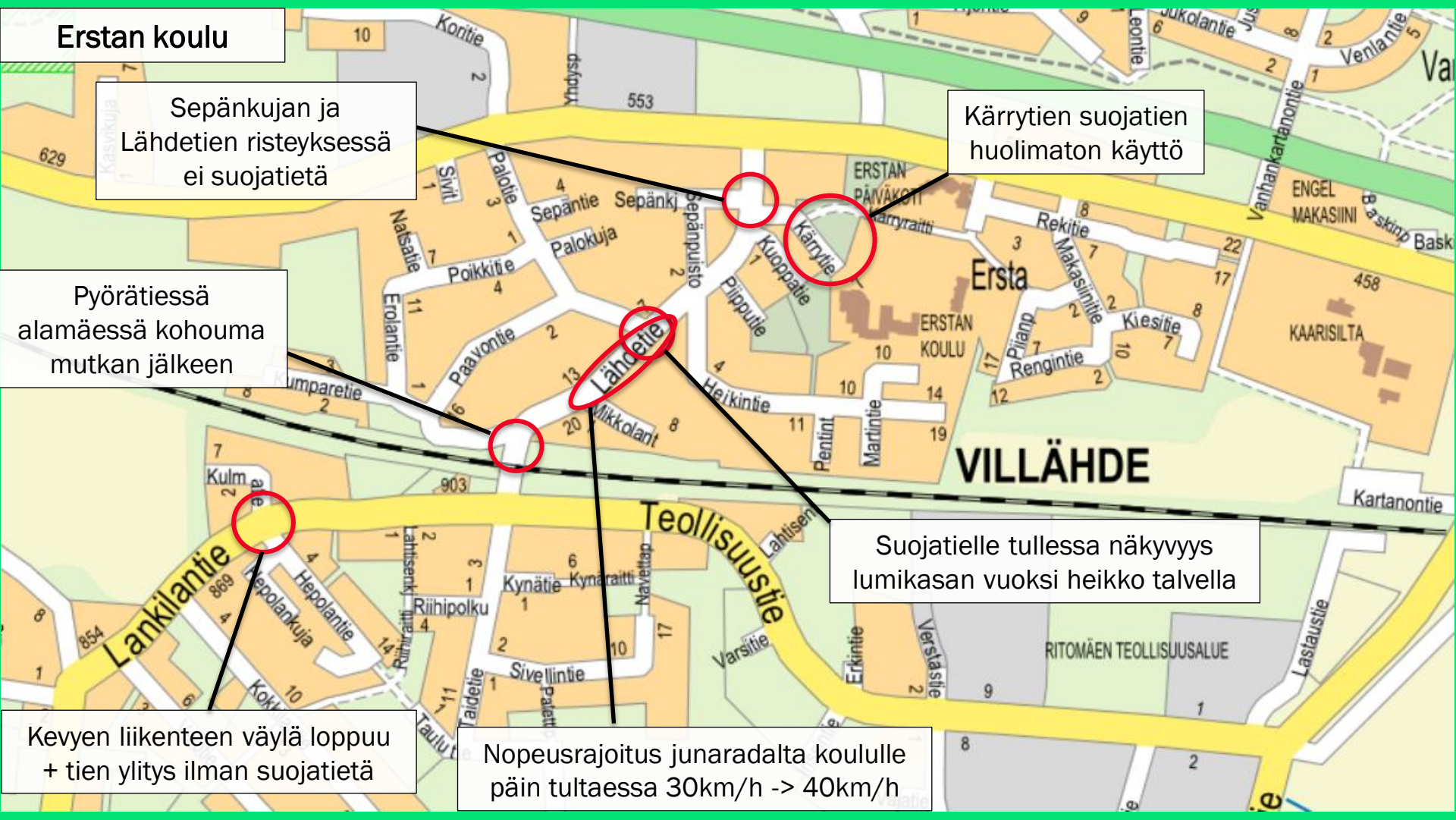
Kärkytien suojatien
huolimaton käyttö

Pyörätiessä
alamäessä kohouma
mutkan jälkeen

Suojatielle tullessa näkyvyys
lumikasan vuoksi heikko talvella

Keuyen liikenteen väylä loppuu
+ tien ylitys ilman suojatietä

Nopeusrajoitus junaradalta koululle
päin tultaessa 30km/h -> 40km/h

Koulun pihassa jalankulku- ja pyöräilyliikenne aiheuttaa vaaratilanteita urheilukentällä, parkkipaikalla ja huoltoajo-reiteillä

Jalankulkuportti liian kapea

Alikulkutunneli koetaan epäsiistiksi, turvattomaksi ja epämiellyttäväksi

Oppilaita liikkuu grillin piha-alueella, taksiasemalla ja tien yli Lidliin

Vihreät valot liian lyhyet jalankulkijoille turvalliseen tienylitykseen

Suojatiemerkintä kulunut, mutkan takaa tulevilla autoilijoilla huono näkyvyys

Kivimaan koulu

Lahdenkatu

- Jalankulkuportti liian kapea
- Lahdenkadun itäpuolelle kulku (Lidl) ajoradan yli ilman turvallista ylityspaikkaa

Huom. alikulkutunneli on käytettävissä

- hiekoitus, puun lehtien poistaminen (syksy)
- valaistuksen tehostaminen ja puuston ja pensaiden vähentäminen
- näkyvyys alikulkutunnelin viereiset portaat ovat piilossa (kasvillisuus)

Alikulkutunnelissa opiskelijoiden tupakointia -> tukkivat tunnelia ja viereistä portaikkoa, jolloin alaluokkalaisten on kierrettävä, jopa liikennevaloristeyksen kautta koululle

Alikulkutunnelissa esiintynyt oppilaiden toimesta puun lehtien polttamista.

- Kivistönmäen Shellin valoristeykseen (Lahdenkatu, Heinlammintie) kaivataan pitempiketoisia vihreitä jalankulkuvaloja. Koettu liian nopeaksi kadun turvalliseen ylittämiseen

Katajakadun suojatien kehittäminen

- reunakivetystä koulun puoleiselle sivulle
- suojatiemerkit uudistettava ja suojatiemaalaus lisättävä
- voisiko lisätä mutkasta tulevia autoja varten esim. lapsia liikennemerkki

Koulun piha

Koulun hiekkakentällä pelaajien ja kouluun saapuvien pyöräilevien oppilaiden riskit törmäilyyn ovat suuret

Lasten liikkuminen koulun parkkipaikalla olevien autojen väleissä aiheuttaa riskejä

Lasten liikkuminen koulun lastauslaiturille menevällä tiellä aiheuttaa riskejä

Oppilaat kulkevat Grillin yhteydessä olevalla taksiasema-alueella, jolloin muodostuu riskejä

Koulun vieressä olevassa metsässä voi tulla vahinkoja (kuopat yms.)

Länsiharjun koulu

Opettajien parkkipaikan ajoreitti vaihtunut tänne Kansakoulukadun portin turvallisuuden edistämiseksi. Pyöräparkki jäänyt uuden ajoreitin alle.

Tie liian kapea kaksisuuntaiselle liikenteelle
Vilkas ja ruuhkautuu ajoittain
Kevyen liikenteen väylälle sortunut rinteestä kiviä
Suojatie koulun portille puuttuu.

Kouluuntuloportti ruuhkautuu, kun väylällä saattoliikennettä, pyöräilijöitä ja koulun jälkeen hengailevia oppilaita

Koulun pihan läpikulkuliikenne koulupäivien aikana

Kullankukkulanpolulta tullessa alamäki, hiekkatien soraa asfaltilla ja huono näkyvyys haastavat pyöräilytaitoja harjoittelevia kouluuntulijoita

Länsiharjun koulu

Ulkopuolinen läpikulkuliikenne

- ulkopuolista läpikulkuliikennettä koulun pihan läpi. Kävelijöitä, pyöräilijöitä, skootteja ym.
- huoltoajoa satunnaisesti koulun etupihalle
- koulun edessä "iltakäyttö" P-paikoitus, jossa joskus myös päivällä autoja

Länsiharjunkuja

- kapea tie, joka kuitenkin tarkoitettu kaksikaistaiseksi tieksi. Käytännössä mahtuu yksi auto kerrallaan ja toinen joutuu päädyssä odottamaan vuoroaan.
- liikennettä pikkukoulun taakse, mm. terveydenhoitaja, hammaslääkäri, liikuntahalli ym.
- kohtuullisen vilkasta liikennettä, vaikka ilmeisesti pihatie?
- koulun portti tien vieressä, ei suojatietä, ei kevennystä katukiveyksessä (esteettömyys?)
- tien viereisestä rinteestä valunut isoja kiviä ajoradalle + rinteestä oikaistaan pyörätielle, joka edistää kiven valumista

Länsiharjunkujan pääty, portti

- vanhemmat ajavat joskus pikkukoulun taakse tai koulun eteen leveään risteykseen
- hankaloittaa lasten kouluun tuloa, kun kujalla edestakaista liikennettä
- ahdas tila, ruuhkainen iltapäivisin ja aamuisin

Kansakoulunkadun pääty, portti

- ahdas ja kapea tie, etenkin jos tienvarsipysäköintiä
- vanhemmat tuovat lapsia portille, mutta kääntymään mahtuu heikosti -> peruutellaan pyöräille ja aiheutuu "sumppuja" sekä vaaratilanteita
- koululaisia jää portin eteen viettämään aikaa porukassa -> ahdas tila muutenkin
 - o mm. pyörällä keuliminen ja puhelimen käyttö koulun pihassa kielletty, joten jäädään portin ulkopuolelle
- Pyöräilijät eivät noudata STOP-merkkiä portilla
- portin edessä routakuoppa, asfaltti irronnut
- päiväkodin portin edustalla alamäki ja patkä hiekkatietä, josta kulkeutuu irtohiekkaa risteykseen -> lasten pyörän hallinta vielä alkutekijöissä, joten haastava tulla alamäestä risteykseen, jossa hiekkaa ja huono näkyvyys pyörätielle.
- opettajien ajoreitti parkkipaikalle samassa kohtaa kuin saattoliikenne -> ahdas portti, runsaasti liikettä ja lapsia -> ajoreitistä on jouduttu käytännössä luopumaan
- liikenne lisääntynyt huimasti remonttien ja iltakäytön lisääntymisen jälkeen

Opettajien parkkialue

- opettajat ovat käytännössä joutuneet vaihtamaan ajoreitin parkkipaikalle -> takapihalle suunniteltu pyöräparkki jää uuden ajoreitin alle -> pyöräparkki käyttämättä!?

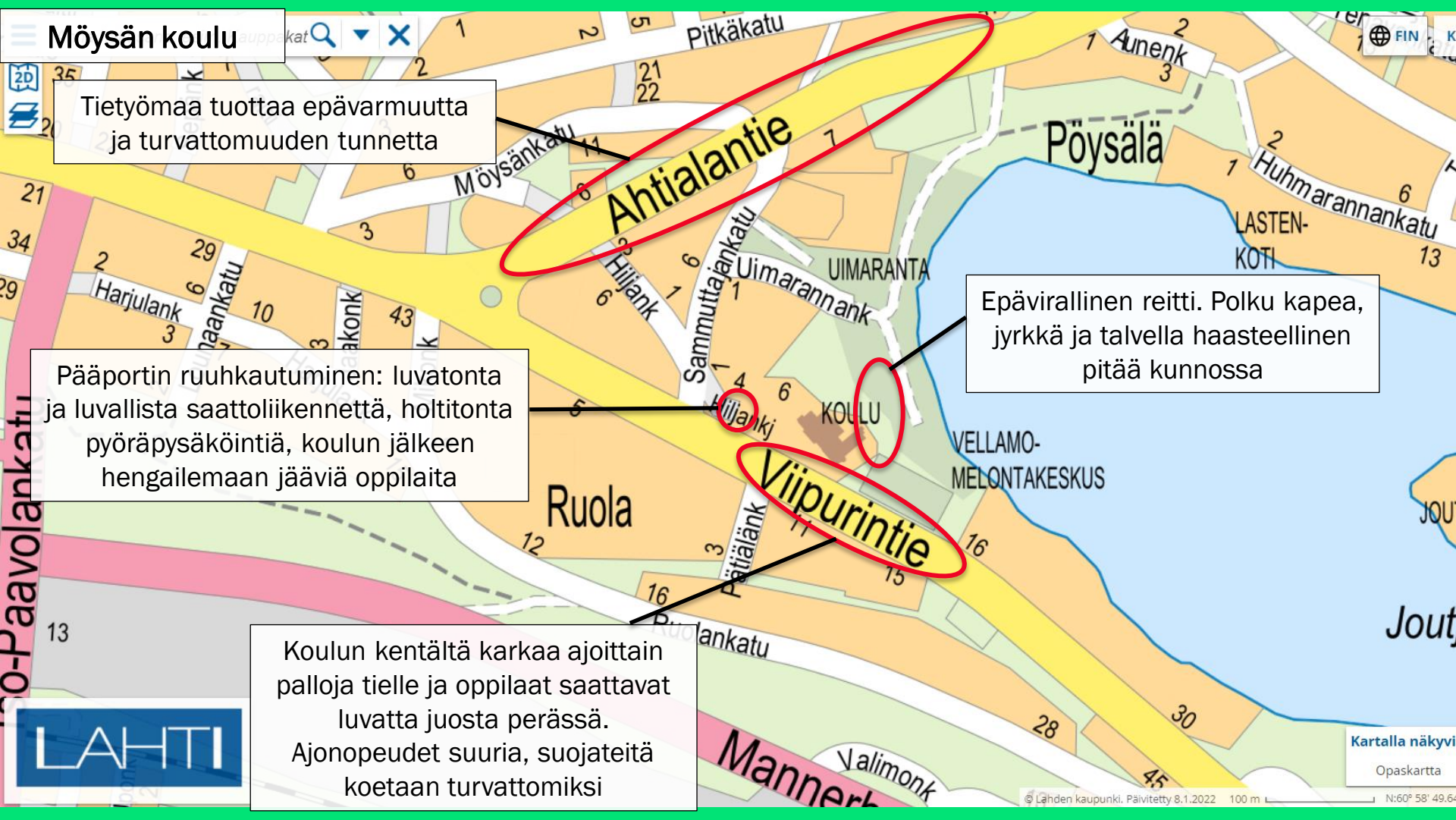
Möysän koulu

Tietyömaa tuottaa epävarmuutta
ja turvattomuuden tunnetta

Pääportin ruuhkautuminen: luvatonta
ja luvallista saattoliikennettä, holtitonta
pyöräpysäköintiä, koulun jälkeen
hengailemaan jääviä oppilaita

Koulun kentältä karkaa ajoittain
palloja tielle ja oppilaat saattavat
luvatta juosta perässä.
Ajonopeudet suuria, suojateitä
koetaan turvattomiksi

Epävirallinen reitti. Polku kapea,
jyrkkä ja talvella haasteellinen
pitää kunnossa

Möysän koulu

- **Pääportti**
 - ahdas tila
 - ristikkäistä liikennettä (viedään lapsia kouluun, sekä eskariin yläpihalle)
 - muodostuu ruuhkaa aamuisin ja iltapäivisin -> näkyvyys heikkenee ja aiheutuu vaaratilanteita
 - vinoparkki vie tilaa
 - suuri osa vanhemmista tuo lapsia portille asti, vaikka ei ole virallinen saattopaikka
 - joskus saatetaan ajaa väärään suuntaan liikenneympeyrässä
 - koulun jälkeen jäädään porukassa juttelemaan yms. portin eteen
 - pääportin edessä, sisäpuolella, polkupyöriä jotka eivät ole mahtuneet telineisiin -> kulkuväylä ja pelastustie joskus tukossa
 - koteihin on säännöllisesti tiedotettu saattoliikenteestä, mutta silti ruuhkaa syntyy pääportille
- **Viipurintie**
 - joskus pallot lentävät tielle ja luvatta käydään niitä hakemassa ajoradalta -> vaaratilanteita syntyy!
 - pallojen hakeminen ajoradalta on kielletty, mutta silti sitä joskus tapahtuu

- aidassa aukko/kulkureitti, mutta myös suuria reikiä. Jäädytyskone ym. huoltoajo tarvitsee kulkuväylän.
- autot ajavat välillä kovaa
- joskus suoja- ja turvaton olo, punaisia päinkin ajettu
- **"Rantatie"**
 - Luultavasti epävirallinen reitti
 - kapea, jyrkkä ja liukas -> kunnossapito talvella haasteellista
 - keskellä polkua suuri kanto alamäessä
 - rantapolun vieressä, varaston takaa sadevesien muovaama jyrkkä polku rinteeseen, eikä aita. Pallot vierivät herkästi tätä pitkin rantaan ja aina järveen saakka.
- **Tietäyömaa / Ahtialantie**
 - koetaan turvattomaksi
 - ajojärjestelyt muuttuvat tiuhaa tahtia -> epävarmuutta mistä pitäisi kulkea, myös autot ajavat "miten sattuu"
 - isot työkoneet jännittävät oppilaita

Villähteen koulu

Turvaton suojatie.
Nopeusrajoitus 50 km/h,
noudatetaan hyvin silloin kun
valvottu, muulloin ei.
Huono näkyvyys koulullepäin
tullessa

Virallisen
jalankulkijoiden ja
pyöräilijöiden
kouluuntuloreitin
lisäksi risteävä
"seikkailureitti".
Pyöräilijöiden
väistämisvelvollisuus
ei välttämättä kaikilla
käyttäjillä tiedossa

Koululle käännyttäessä 3 puuta näköesteenä

Turvaton alikulkutunneli
Huono näkyvyys, molempiin suuntiin mutka heti
tunnelin jälkeen. Koululle tullessa alamäki
ennen tunnelia. Huono valaistus ja riittämätön
liikenteen ohjaus.

Villähteen koulu

1. Koulusta itään Villähteentien alittava tunneli

- Ak kuntoluokitus?
- Huono näkyvyys
- Valaistus ei toimi kunnolla
- Liikenteen ohjaus puuttuu
- Kouluun tullessa alamäki, jossa vauhti lisää vaaranpaikkoja
(+ Hulevesikertymän vaara rankkasateella)
- + Näkyvyyttä peileillä?
- + Keskiviivalla jaettu liikenteen ohjaus?
- + Liikenteen ohjaaminen ja näkyvyyden parantaminen muilla keinoin, esim. rakenteita muuttamalla?

2. Koulun pihaan tuloreitti kävelen ja pyöräillen

- Virallisen reitin nurkka painunut -> Kunnostettavissa?
- Virallisen reitin lisäksi oikoreitti, joka risteää varsinaisen reitin kanssa ja aiheuttaa törmäysriskin

- Yhdistetty kävely- ja pyöräilytie -> väistämisvelvollisuus pyöräilijöillä. Ovatko kaikki tietoisia?

- Koulun pihaan saavuttaessa pyörätelineiden luona liikennettä myös kävelen + vieressä välkäalueena jalkapallokenttä

+ Muistutetaan pyöräilijän väistämisvelvollisuudesta ja turvallisuuden lisäämisestä pyörää taluttamalla

3. Koululta lännessä Villähteentien ylitys suojatie

- Nopeusrajoitus 50 ja usein valvotaan. Valvonnan aikana noudatetaan rajoituksia, muulloin vähemmän.

- Koululle tullessa huono näkyvyys

- Nurkkapuu näköesteenä

+ Nopeusrajoitus pienemmäksi?

+ Korotettu suojatie?

+ Vilkkuvalot kertomaan tien ylittävistä kävelijöistä ja pyöräilijöistä?

4. Kouluintulo autolla Villähteen tieltä käännytessä huono näkyvyys

- 3 puuta näköesteenä

Olosuhdekartoitusten tulosten hyödyntäminen

- Kartoituksen tuloksissa laajasti yleisimpiä koulujen ympäristöjen liikenneturvallisuushaasteita
→ Yhtenäiset toimintaohjeet koulujen ympäristön ja kouluuntuloreittien liikenneturvallisuuden parantamiseen eri tahoille?
- Tiedon välittäminen oikeille tahoille
- Tarve alueellisille lasten ja nuorten liikenneturvallisuuden työryhmille?

Meidän koulu kävelee ja polkee

Projektit kouluilla vk 41 alkaen

Ersta:

MOK-viikolla koko koulun pyöräilypäivä, jossa mukana olevat vitosluokat toimivat pyörän korjausasiantuntijoina. Kehityshanke: lisää kävelyä koulupäivään viemällä opetusta ulos koulun lähiympäristöön + ulko-tapahtuma koululle

Hankinnat: ulko-opetusvälineitä

Kivimaa:

Pyöräilytaitojen edistäminen koululla

Hankinnat: pyörätaitorata, heijastinliivejä, pyöräilykypäriä

Länsiharju:

Liikenteen ohjaaminen pois koulun pihasta kannustustempauksella ulkoluokka-päivänä 4.11.

Hankinnat: 2 kpl yhteiskäyttöjopoja koululle + pyöräilyretkivälineistöä

Möysä:

Viestintäkampanja pääportin ruuhkautumisen ehkäisyyn + Koulun kentän suoja-aidan parannus

Hankinnat: Verkkoaidan korostusta ja levennystä, maalit omien ohjauskylttien tekoon

Villähde:

Alikulkutunnelin liikenteen ohjaus maalaamalla keskiviiva, nuolet ja opastuskylttejä. Uusi suunnitelma: viihtyvyyden ja turvallisuuden parantaminen alikulkutunnelin seinämaalauksia

Hankinnat: maalit, lupahakemus maalaustyöhön, pyörätaitorata

Kivimaan koulu

Lahdenkadun liikennevalot Shellin kohdalla aiheuttavat huolta.

Ratkaisu:

Liikennevalojen pidentäminen

Katajakadun suojatie aiheuttaa myös päänvaivaa.

Ratkaisu:

Autoille hidaste

Liikennemerkit autoilijoille

Alikulkutunneli on turvaton. Oppilaat kokevat epämiellyttävänä käyttää tunnelia epäsiisteyden ja häiriökäyttäytymisen takia.

Oppilaiden ratkaisuehdotukset:

Kyltit/liikennemerkit: "Asiaton oleskelu kielletty!", "Tupakointi kielletty!"

Kaistajako pyöräilijöille ja kävelijöille erikseen

Lisää valaistusta. Valaisimen eteen suojat, jotta niitä ei voi rikkoa.

Valvontakamerat ja välituntivalvoja koulualueen reunalle tunnelin läheisyyteen valvomaan.

Vapaaehtoisia aikuisia valvomaan satunnaisesti tunnelia.

Siistinäpidon tehostaminen: lehtien poisvienti, tumppien yms. roskien siivous.

Portaiden kunnostaminen: pinnoitteen uusiminen.

Puiden ja pensaiden karsiminen tunnelin läheisyydestä.

Talvella tunnelin hiekoittaminen ja auraus tehostetummin.

ONGELMAN
RATKAISUEHDOTUKSIA
:ULKOPUOLINEN
LÄPIKULKULIIKENNE

Läpikulku kielletty-
liikennemerkkit
jokaiselle portille.

Järjestetään
tapahtuma, jossa
tiedotetaan asiasta.

SUUNNITELMA TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kiertoteiden varrella voitaisiin jaella esimerkiksi heijastimia tai muita liikenneturvallisuuteen liittyviä välineitä.

Pidettäisiin siis liikenteenohjauspäivä. Jotkut voisivat päivystää portin edessä ja kehottaa ihmisiä käyttämään kiertoteitä esimerkiksi sanomalla:

-Tuolla pihalla on välituntia viettäviä lapsia. Haluatko todella vaarantaa heidän terveytensä? Tai:

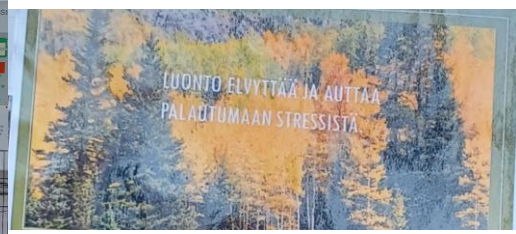
-Koirasi pitäisi varmaan enemmän tuosta reitistä, tai:

-Voit toki valita suorimman ja helpoimman reitin, mutta kiertotietä meneminen olisi liikunnallisempaa ja turvallisempaa.

Kiertoteiden varrella voisi myös olla kylttejä joissa olisi kannustavia iskulauseita tai tietoiskuja tai -kysymyksiä.

Ihmisiä kannustettaisiin siis käyttämään kiertoteitä ja auttamaan Länsiharjun koululaisia. Tapahtuma järjestettäisiin 4.11.2021 maailmanlaajuisena ulkoluokkapäivänä.

Länsiharjun koulu

Viipurintie

- ▶ Korkeampi suojaverkko ministadionin taakse noin 12m pituudeltaan ja suojaverkkoa 6m portin kohdalle, joka on muuten liian matala. Näin ei pallot menisi Viipurintielle. Suojaverkot tarvitsevat jatkotolpat aitaan kiinnitettäväksi.
- ▶ Kolme stop-merkkiä vanerista (koko 1 m x 1 m), tehdään itse
- ▶ Kolme ohjeistusmerkkiä vanerista (koko 1 m x 1 m) Tekstinä: Välituntivalvoja hakee tielle menevän pallon.
- ▶ Maaleja merkkeihin; värit punainen, valkoinen, turkoosi, musta, kirkkaan keltainen. Maalit olisivat 1 l purkkeja ja hinta yhteensä n. 100 €.
- ▶ Siirrettäviä nopeusnäyttöjä Viipurintielle ja heijastinnauhaa suojatiemerkkien tolppiin, jotta erottuvat vielä paremmin autoilijoille.
- ▶ Poliisiin yhteyttä, jotta voisivat pitää joskus nopeusratsioita Viipurintiellä.
- ▶ Hidasteet suojateiden kohdalle.

Pääportti

- ▶ Vanhemmat voivat hakea ja jättää lapsensa rantaparkista, bussipysäkiltä tai koulun vastapäiseltä parkkipaikalta. Tästä tehdään Wilmaviesti koteihin.
- ▶ Koulun pihan parkkipaikka on vain eskareiden huoltajille. Jos haet lapsesi eskarista, voit pysäköidä tähän-kyltti. (Vanerista kyltti.)
- ▶ Tehdään kyltti, missä lukee: Toivomme että huoltajat eivät jättäisi ja hakisi lapsia tästä, KIITOS. Kyltti tulisi pääportin luokse.
- ▶ Järjesteltäisiin pyörätelineet kuntoon. Ja tempaus aamulla oppilaskunnan edustajien kanssa.

KUULUTUS

- Tämän kuulutuksen kuuluttaa oppilaat: Samuel 5a, Kaapo 5a, Lassi 5c, Leonardo5c, Iiris 5b, Inna 5b ja Ilona 5b.
- Kuulutuksessa kuulutetaan pääportin turvallisuudesta ja miten siellä pitäisi olla. Eli ei jäädä kännyköiden kanssa viettämään aikaa koulun portille, vaan lähdetään kotiin tai huoltajan luokse, joka odottaa sovituilla odotusalueilla. Kännyköitä ei tutkita koulun päätyttyä heti piha-alueella.

Villähteen 6A päätyi koulun itäpuolen tunneliin uudistuskohteena

- Ideana maalata keskiviiva, sekä nuolet osoittamaan oikeaa kulkusuuntaa. Viivan lisäksi oppilaat kehittivät ideoita huomiokylttien maalaamisesta molemmin puolin tunnelia.
- Oppilaat toteuttivat tiedotuskampanjan koulun muille oppilaille tulevista muutoksista: videoita, kuulutuksen, julisteita ja flyereita.
- Hankinnat: maalit huomiokylttien maalaamiseen, kyltteihin materiaaleja
- Alikulun parannustoiveet välitetty alikulkua hallinnoivalle ELY-keskukselle -> lupahakemus täytetty alikulun sisäseinien maalausprojektista + lupa saatu.

Hankkeen vaikuttavuus

- Hankkeen aikana onnistuttiin mukana olevien luokkien osalta lisäämään kouluissa kestävän elämäntavan taitoja ja viisaan liikkumisen opetussisältöjä.
- Olosuhdekartoituksen tuloksia hyödyntämällä jatkossa varmistamme lasten ja nuorten aidon osallisuuden kaavoitustyöhön.
- Kouluilla tehtyt toimenpiteet kasvattivat palautekyselyn mukaan kävelyn ja pyöräilyn suosiota osallistujien kesken.

Yhteenveto - havaintoja ja opittua hankkeesta

Mikä toimii?

- Liikenneturvallisuus kiinnostaa oppilaita, opettajia ja huoltajia
- Kouluille jalkautumalla parhaat tulokset
- Yhteistyö ja aidon osallisuuden varmistaminen
- Etätoteutuksella teoriaa, sen jälkeen tarvitaan käytännön toimintaa
- Oppilaiden kohtaaminen ja omaa arkea koskevat opit

Mikä ei toimi?

- Ohjelmien suunnittelu ja jakaminen ylhäältäpäin kouluille
- Tiedon kerääminen ilman kaikkien osapuolten sitouttamista
- Koulujen ympäristön ja koulumatkojen liikenneturvallisuudella ei vastuutahoa ja omistajuutta
- Tiedonkulku ja oikeiden yhteyshenkilöiden löytäminen vaikeaa

Jatkokehitysehdotukset

Alueellisten lasten ja nuorten liikenneturvallisuustyöryhmien perustaminen olisi perusteltua.

Nykyinen koko kaupungin liikenneturvallisuusryhmä on liian laaja takaamaan vuorovaikutuksen kaikkien oleellisten osapuolten välillä. Lisäksi ryhmässä eivät ole edustettuina seuraavat tahot:

- Koululaiset, opettajat, rehtorit
- Huoltajat, koulukyydityksien järjestäjät, muu koulun henkilöstö
- Harrastustoiminnan järjestäjät ja koulun iltakäyttäjien edustajat

Lasten ja nuorten liikenneturvallisuuden edistämisen tärkeä toimenpide olisi aidon osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien takaaminen lapsille ja nuorille.

